

U Srbiji se trenutno vrše ispitivanja i pripreme za otvaranje rudnika u mnogim oblastima. Jedan od posebno zanimljivih lokaliteta se nalazi u oblasti Homolja gde se planira rudarenje zlata uz pomoć cijanida.

U oblasti Homolja, jednoj od poslednjih oaza netaknute prirode u Srbiji, u pripremi je otvaranje rudnika zlata Potaj Čuka – Tisnica iznad Žagubice uz metodu ekstrakcije zlata cijanidom. Plan predviđa radni vek rudnika od sedam godina i vađenje 19,2 megatona rude sa prosečnom koncentracijom zlata od 1,07 grama po toni. Slikovito: za jedan zlatni prsten treba izvaditi tri tone rude. Da bi se došlo do rude biće raskopano 48,3 megatona raskrivke što sa rudom čini 67,5 megatona (1 mt = 1 milion tona) raskopanog terena.

Ekstrakcija zlata iz rude vršiće se metodom luženja (ili nagrivanja) na gomili (*Heap Leaching*) prilikom koje se ruda nakon faze drobljenja rasprostire na veliku površinu i potom se prska natrijum-cijanidom na otvorenom prostoru. Cijanid je veoma toksično jedinjenje koje lako i brzo reaguje sa živim organizmima.

Predlog prostornog plana iz septembra 2021. godine prenamenom obuhvata oblast od 292 km², što čini 39% teritorije opštine Žagubica, od čega je 146 km² pod šumama. Sama zona rudarskih aktivnosti odvijće se na površini od 10,56 km². Odluka o izradi Prostornog plana područja posebne namene objavljena je u Službenom glasniku (br. 64/2021) a finansira ga kompanija Avala Resources Ltd, ćerka firma kanadske kompanije Dundee Precious Metals. Dinamika donošenja planova predviđa da sve bude završeno do jula 2022. godine. Odluka je u suprotnosti sa ranijom uredbom o utvrđivanju prostornog plana objavljenom u Sl. glasniku (98/2014-8) u kojoj se za ovaj pojas Borske metalogenetske zone navodi: "...na današnjem tehnološkom nivou nisu se još stekli uslovi za planiranje eksploatacije." Projekat rudnika sa rokom trajanja od sedam godina predstavlja se kao projekat od nacionalnog interesa iako se na osnovu podataka iz prostornog plana jasno uviđa neracionalno korišćenje mineralnih resursa i favorizacija interesa investitora uz velike rizike po životnu sredinu.

Izvor: masina.rs